

Asia: VN/26120/2023-OM-100

Hallinnollisten seuraamusmaksujen määrääminen tietosuojalainsäädännön rikkomuksista julkissektorilla

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentit lakiehdotuksista:

Oikeusministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi viranomaisia koskevista seuraamuksista tietosuojalainsäädännön rikkomisesta. Kela kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Lakimuutoksen tavoite on sinänsä hyvä ja kannatettava. Kela katsoo kuitenkin, että sanktion rahoitukseen liittyvät riskit ovat todennäköisiltä vaikutuksiltaan niin suuria, että esityksessä esille nostetut tietosuoja edistävät tavoitteet eivät voi toteutua lakiesityksessä kuvatun mukaisesti. Kielteiset vaikutukset liittyvät sanktion toimeenpanon vaikutuksiin. Lisäksi Kela näkee perusoikeuksiin liittyvät kysymykset ongelmallisina.

2.1 Yleiset kommentit yksittäistä seuraamusmaksua koskevista vaikutuksista ja muista viranomaisvaikutuksista:

Hallituksen esitys on hyvin valmisteltu ja mahdolliset vaikutukset on esitelty monipuolisesti.

2.2 Tunnistatteko muita kuin esitysluonnoksessa käsiteltyjä tilanteita, joissa seuraamusmaksua ei olisi mahdollista kohdistaa rekisterinpitäjänä (tai henkilötietojen käsittelijänä) toimivan viranomaisen tai julkishallinnon elimen toimintamenoihin tai muutoin suoraan kyseiselle viranomaiselle tai julkishallinnon elimelle, ja mistä syystä se ei ole mahdollista?

-

2.3 Tunnistatteko oman budjetinne, määrärahojenne tai muun rahoituksenne käyttämisen valossa muita huomioitavia näkökohtia, joita voi liittyä yksittäiseen viranomaiselle tai julkishallinnon elimelle määrättävään seuraamusmaksuun?

Julkishallinto ei voi itse suoraan vaikuttaa rahoitukseensa, vaan se määritetään budjettineuvotteluissa. Täten julkishallinnon toimija ei voi varautua lisäkustannuksiin etukäteen,

vaan mahdollinen sanktio joudutaan kattamaan organisaation toimintamenoista, jolloin se väistämättä vaikuttaa lakisääteisten tehtävien hoitamiseen tai siihen liittyvään toiminnan kehittämiseen.

2.4 Täydennysehdotukset ja kommentit tietoyhteiskuntavaikutuksia koskeviin arvioihin:

-

2.5 Muut kommentit ehdotetun sääntelyn vaikutuksista:

Julkisuuslain perusteella tehtävät luovutukset on tarkoitus jättää seuraamusmaksujen uhan ulkopuolelle. Tästä huolimatta on kuitenkin todennäköistä, että sovellettavaa lakia (tietosuojalaki vs. julkisuuslaki) joudutaan pohtimaan entistä useammin mahdollisten sanktioiden välttämiseksi, mikä osaltaan aiheuttaa ylimääräistä työtä ja kustannuksia sekä hidastaa julkishallinnon toimintaa.

Ehdotettu lakimuutos voi myös johtaa tilanteeseen, jossa ulkopuolinen vihamielinen taho kokee entistä houkuttelevammaksi saada aikaan sanktioitavan poikkeaman ja siten yleisesti heikentämään luottamusta viranomaisiin, mikä johtaisi päinvastaiseen lopputulokseen lakiesityksen tavoitteisiin nähden.

3. Muut huomiot (tai lausuntonne) esitysluonnoksesta:

-

Nieminen Pertti
Kansaneläkelaitos